

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro  
Directie Dierlijke Agroketens en  
Dierenwelzijn



**TER BESLISSING**  
**Datum**

21 november 2024

**Kenmerk**  
DGA-DAD / 95186977

**Kopie aan**

**Bijlage(n)**  
2

# nota

Beantwoording SO Ontwerpbesluit wijziging Besluit  
houders van dieren vanwege een verbod op het  
gebruik van elektrische veedrijfmiddelen bij dieren  
in de veehouderij

## Parafenroute



## Aanleiding

Op 18 november 2024 is er, tijdens de voorhangprocedure van het ontwerpbesluit, inbreng van een schriftelijk overleg (SO) over het ontwerpbesluit 'wijziging Besluit houders van dieren vanwege een verbod op het gebruik van elektrische veedrijfmiddelen bij dieren in de veehouderij' binnen gekomen. De beantwoording wordt uiterlijk 27 november in de Tweede Kamer verwacht. De inbreng met de beantwoording wordt met deze nota aan u voorgelegd.

## Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd **uiterlijk 26 november** akkoord te gaan met de beantwoording van de SO-inbreng (bijlage 1), en de de brief aan de Tweede Kamer (bijlage 2) en de beantwoording van de SO-inbreng te ondertekenen.

## Kernpunten

- Door akkoord te gaan met deze beantwoording, gaat u ook akkoord met het wijzigen van het ontwerpbesluit en de bijbehorende nota van toelichting door:
  - Expliciet in de nota van toelichting op te nemen dat stroomstootprikkelers bij melkrobots (zie toelichting) niet onder de reikwijdte van dit verbod vallen.
  - Een uitzondering op te nemen voor de toepassing van stroomstootprikkelers bij virtual herding (zie toelichting).
- Op 5 november jl. heeft u het ontwerpbesluit met toelichting aan de Eerste en Tweede Kamer gestuurd, om de voorhangprocedure te starten. Dit volgde uit een toezegging die u heeft gedaan tijdens het Commissiedebat Dieren binnen de veehouderij op 25 september 2024, in de beantwoording wordt daar ook aan gerefereerd.

- Tijdens deze voorhangprocedure hebben de partijen GL-PvdA, NSC, VVD, BBB, PvdD en SGP in een schriftelijk overleg vragen ingediend.
- De vragen gaan voornamelijk over de onderbouwing van het al dan niet meenemen van uitzonderingen, de inzet van het kabinet op EU niveau, de reikwijdte van het ontwerpbesluit, en de definities in het ontwerpbesluit.
- Een aantal vragen van BBB zullen, indien u akkoord bent met deze beantwoording, leiden tot wijzigingen van de toelichting ter verduidelijking van het verbod over het oogmerk voortdrijven.
- Bij de beantwoording van de vragen van SGP, stelt u dat er geen sprake is van voortdrijven bij de toepassing van stroomstootprikkel bij de melkrobot. U geeft aan dat u n.a.v. deze vragen de nota van toelichting bij het besluit hierop aanpast voor het de verdere stappen doorloopt. Dit is geen ingrijpende wijziging.
- Indien het ontwerpbesluit en de toelichting alleen aangepast wordt met verduidelijkingen, zal het verbod op zijn vroegst op 1 juli 2025 in kunnen gaan, zoals de wens is van TK en de toezegging is van uw voorganger.
- Het is niet uit te sluiten dat het 1 januari 2026 wordt (de eerstvolgende vaste verandermoment), gezien de volgende risico's op het tijdsplan:
  - (Zie de eerste vraag en antwoord inbreng GL-PvdA) de duur van de notificatie (minimaal 3 maanden, maximaal 6 maanden) en eventuele aanpassingen die nodig zijn n.a.v. de notificatie en het advies van de RvS;
  - Indien de Kamers tijdens voorhang ingrijpende wijzigingen aan het verbod in het ontwerpbesluit laat maken, zal het besluit opnieuw langs de Ministerraad moeten;

## Toelichting

- Een koe kan vrijwillig de melkrobot opzoeken, maar zal ook na het melken de melkrobot moeten verlaten. Als de koe dit niet doet na een bepaalde tijd, en na b.v. een waarschuwingssignaal, zal er een (laag-voltage) stroomprikkel afgegeven worden om de koe tot beweging te stimuleren. In de beantwoording aan SGP stelt u dat u dit niet onder het verbod vindt vallen.
- Virtual fencing is de techniek om dieren met een GPS-halsband binnen een virtueel afgerasterd gebied te houden, of weg te houden van bepaalde plekken in een gebied (b.v. een sloot, of een heidevogelnest). De halsband zal een waarschuwingsgeluid afgeven als het dier de virtuele 'omheining' overtreedt en krijgt dan de kans om weg te keren. Als dit niet binnen een bepaalde tijd gebeurt, wordt het dier d.m.v. een stroomprikkel gestimuleerd.
- Virtual herding berust op dezelfde techniek als virtual fencing, echter worden de dieren eerst d.m.v. een belonende prikkel via de halsband gestimuleerd om de juiste route te vinden (naar de stal b.v.), en mochten ze niet de juiste richting inlopen, komt er een waarschuwingsgeluid. Bij het niet navolgen van deze waarschuwing, volgt er een stroomprikkel. In de beantwoording aan SGP merkt u op dat virtual herding wel onder het verbod valt, en geeft u aan dat u deze toepassing als uitzondering gaat opnemen.